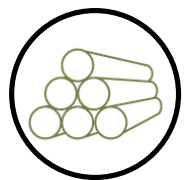

VERSIJA 1.0

KOKSNES KRĀSOJUMS UN TRUPE

Koksnes krāsojumi un trupe ir ļoti nopietna koksnes vainu grupa. Šīs koksnes vainas rodas sēnīšu darbības rezultātā un kā dzīvs process attīstās pakāpeniski.

Sēnītes, kas bojā koksni pieder pie zemākiem augiem, kuru organismā nav hlorofila. Tās pašas nespēj ražot organiskās vielas, bet iegūst tās no cita dzīva vai nedzīva organisma. Sēnītes var iedalīt divās grupās, vienas, kas barojas no dzīva organisma - parazīti, un otras, kas sagrauj nedzīvu organismu - saprofīti.

Sēnītes darbojas tikai noteiktos, to dzīvībai piemērotos apstākļos. *Pirmkārt* - koksnes mitrumam jābūt robežās no **22-66%**. Sausāka un slapjāka koksne praktiski netrupē. Sēnītes tādā vidē nespēj dzīvot.

Otrkārt - koksnes (arī apkārtējās vides) temperatūrai jābūt robežās no **+5°C līdz +45°C**. Aukstā un ļoti siltā vidē sēnītes iet bojā.

Treškārt - sēnīšu darbība var notikt tikai **gaisa** (skābekļa un slāpekļa) klātbūtnē.

Ņemot vērā iepriekšminētos apstākļus var izdarīt secinājumus:

1. Sēnītes nebojā koksni, ja tā ir sausa vai vismaz gaisa sausa $W < 20\%$.
2. Koksne nebojājas, ja ir pietiekami slapja. Augoša koka mitrums ir lielāks par 70%. Kodola daļā koksnes mitrums ir mazāks, tāpēc augoši koki bojājas no serdes, kur sēnītei ir piemērotāki attīstības apstākļi.
3. Zemā temperatūrā, aukstumā, sevišķi ziemā, kad vides temperatūra ir zemāka par 0°C, koksne ir pilnīgā drošībā.
4. Ūdenī iegremdēta koksne var saglabāties ļoti ilgi, jo mitrums pārsniedz 100 % un ūdenī nav skābekļa un slāpekļa vai arī to ir ļoti maz.

MEŽA KONSULTĀCIJU
PAKALPOJUMU CENTRS

Izmantotā literatūra:

A. Ozoliņš "Praktiskā koksne"

LVM "Apaļo kokmateriālu kvalitātes prasības"